

Životna sredina za stanovništvo Dinarskog masiva

Program za životnu sredinu i razvoj saradnje na Zapadnom Balkanu

Dinarski masiv na jugoistoku Evrope je područje sa bogatim prirodnim i kulturnim nasleđem. Na ovom području se nalaze velike i gotovo netaknute šume i očuvane populacije krupnih mesoždera (medved, ris, vuk, zlatni šakal) i predstavlja vodom najbogatije područje na Mediteranu u smislu slatkovodnih ekosistema. Međutim, ovi kvaliteti su ugroženi zbog trenutne ekonomske krize i ranijih društveno-političkih okolnosti. Posledice napuštanja sela i degradacije prirodne sredine imaju snažan uticaj na život mnogih ruralnih zajednica u regionu.

Ipak, nedavna događanja pružila su dodatnu mogućnost za zaštitu biološke i kulturne raznovrsnosti Dinarskog masiva. Na 9. Konferenciji potpisnica Konvencije o biološkoj raznovrsnosti (CBD COP 9) potpisan je "Big Win" sporazum kojim su se vlade zemalja jugoistočne Evrope približile viziji velike prekogranične mreže zaštićenih područja, koja se proteže preko ovog ekološki značajnog regiona. Ovaj zajednički sporazum će pomoći u zaštiti bogatog biološkog i kulturnog nasleđa ovog regiona, podsticanju rasta nacionalnih ekonomija i stvaranju konkretnih osnova za dugoročnu regionalnu saradnju.

Na osnovu obaveza preuzetih u "Big Win"-u, kao i premisa Inicijative za Dinarski masiv (DAI), tri organizacije su udružile napore u pravcu uspostavljanja projekta „Životna sredina za stanovništvo Dinarskog masiva“, koji će se realizovati tokom perioda od tri godine, od 2009. do 2012., u okviru koga će se pružiti pomoć prekograničnoj saradnji na očuvanju ključnih prirodnih i kulturnih predela.

Obuhvatajući šest pilot područja (NP Plitvička jezera-NP Una, NP Durmitor-NP Sutjeska, NP Tara-Drina, delta Neretve, Dinara i Prokletije / Bjeshkët e Namuna), projekat će promovisati prirodne i kulturne vrednosti područja, uz poboljšanje života lokalnog stanovništva kroz aktivnu regionalnu saradnju i ojačano upravljanje životnom sredinom.

Nacionalni park Tara (Srbija), foto: Zavod za zaštitu prirode Srbije

Tradicionalni način života u selu Džajčići (BiH), foto: © WWF-Canon / E. Parker

Širok spektar aktivnosti će se preduzeti na različitim nivoima, uključujući:

- Uspostavljanje lokalnih privatno-javnih partnerstava u cilju očuvanja prirodnog nasleđa i njegovog korišćenja;
- Utvrđivanje aktivnosti u oblasti turizma, šumarstva, poljoprivrede i zaštite vrednih područja;
- Povećanje kapaciteta za prepoznavanje i vrednovanje biodiverziteta i kulturnih vrednosti na lokalnom nivou;
- Usklađivanje prioriteta za preduzimanje zajedničkih prekograničnih aktivnosti;
- Procenu mogućnosti za uspostavljanje prekograničnih zaštićenih područja;
- Integrisanje aktivnosti u šire evropske okvire za očuvanje prirode; i
- Postavljanje platformi za ključne donosioce odluka iz različitih zemalja za potrebe interakcije i koordiniranja aktivnosti.

Projekat „Životna sredina za stanovništvo Dinarskog masiva“ (koji je poznat i pod nazivom „Podrška ruralnim zajednicama i očuvanju njihovog tradicionalnog okruženja kroz jačanje upravljanja životnom sredinom na prekograničnim zaštićenim područjima Dinarskog masiva“) realizuje IUCN (International Union for Conservation of Nature), WWF MedPO (WWF Mediterranean Programme) i SNV (Netherlands Development Organisation), a finansiran je od strane Ministarstva inostranih poslova Finske.

Crni vir, (BiH),
foto: © WWF-Canon / E. Parker

Projektni tim:

Veronika Ferdinandova

IUCN Programska kancelarija
za jugoistočnu Evropu
veronika.ferdinandova@iucn.org

Jetona Myteveli

SNV, Holandska razvojna organizacija
jmyteveli@snvworld.org

Emira Mešanović

WWF Mediteranski program
emesanovic@wwf.panda.org

O IUCN-u

IUCN, Međunarodna unija za zaštitu prirode, pomaže svetu da nađe pragmatična rešenja za sve veće izazove vezane za životnu sredinu i razvoj. IUCN radi u oblasti biodiverziteta, klimatskih promena, energetike, života ljudi i zelene ekonomije u svetu pružajući podršku naučnim istraživanjima, upravljanju projektima na terenu širom sveta i ujedinjavanju vlada, NVO-a, UN-a i kompanija u cilju izrade politika, zakona i najboljih praksi.

IUCN je najstarija i najveća ekološka organizacija na svetu sa preko 1000 članica koje čine vlade i NVO-i i gotovo 11000 volontera eksperata u 160 zemalja. Rad IUCN-a podržava preko 1000 službenika u 60 kancelarija i stotine partnera iz javnog, civilnog i privatnog sektora širom sveta.
www.iucn.org

O SNV-u

SNV je jedna od najaktivnijih razvojnih organizacija u svetu, sa gotovo pola veka međunarodnog iskustva. Radeći u 33 zemlje na četiri kontinenta, SNV spaja inspiraciju razvojnog stručnjaka sa pružanjem savetodavnih usluga, jačanjem kapaciteta lokalnih organizacija u cilju postizanja stvarnog uticaja na razvoj ruralnih ekonomija.

Vizija SNV-a jeste društvo u kojem svi ljudi uživaju slobodu u ostvarivanju sopstvenog održivog razvoja. SNV pruža visoko kvalitetne stručne usluge i znanje grupama i pojedincima u cilju izgradnje snažnih, stabilnih i uspešnih organizacija koje stvaraju uslove u kojima ljudi i zajednice mogu napredovati.

SNV je na Zapadnom Balkanu aktivan već duže od 15 godina, radeći u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Makedoniji. Preko mreže od 11 lokalnih kancelarija, preko 100 stalno zaposlenih službenika, SNV-a podržava širok spektar organizacija iz privatnog i javnog sektora na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou, razvijajući ruralnu ekonomiju i pružajući pomoć u približavanju EU na poljima poljoprivrede, šumarstva, turizma i vodoprivrede. Kada je moguće, SNV uključuje lokalne organizacije koje rade na razvoju kapaciteta i saraduje sa mnogim lokalnim i međunarodnim partnerima.

Sedište Holandske razvojne organizacije SNV se nalazi u Hagu i registrovano je kao nezavisna fondacija u Holandiji i dobija značajnu finansijsku pomoć od Ministarstva inostranih poslova Holandije.
www.snvworld.org

O WWF-u

WWF, globalna organizacija za očuvanje prirode, je jedna od najvećih i najpriznatijih nezavisnih organizacija za očuvanje prirode. WWF ima globalnu mrežu koja je aktivna u više od 100 zemalja sa 5 miliona sledbenika.

Misija WWF-a je zaustavljanje degradacije prirodnog okruženja na planeti Zemlji i izgradnja budućnosti u kojoj će ljudi živeti u skladu sa prirodom, očuvanjem globalnog biodiverziteta, vodeći računa o održivom korišćenju obnovljivih prirodnih resursa i promovisanjem smanjenja zagađenja i nepotrebne potrošnje. WWF je poznata pod svojim inicijalima.

www.panda.org/mediterranean/